

Agrotechnikai adatok, 2012

A tartalomból

- 1 Bevezető
- 1 Műtrágyázás
- 2 Szervestrágyázás
- 3 Öntözés
- 3 Növényvédelem

Bevezető

A növénytermesztés során felhasznált ráfordítások mennyisége fontos információ a mezőgazdaság termelékenysége és a környezetre gyakorolt hatása szempontjából is. A termelés során felhasznált műtrágya, szerves trágya, növényvédő szer és öntözővíz segítségével a gazdálkodók egyfelől növelhetik a termésbiztonságot és a fajlagos termésmennyiségeket, ugyanakkor a felhasznált inputok a környezetre káros hatással lehetnek.

A mezőgazdasági számlarendszer adatai alapján a mezőgazdasági folyó termelő felhasználáson belül a növényvédő szerekre fordított összeg az összes felhasználásnak 7%-a körül ingadozik, míg a műtrágyákra, talajjavító szerekre fordított összeg aránya szinte folyamatosan nő (2011-ben 10,1% volt).

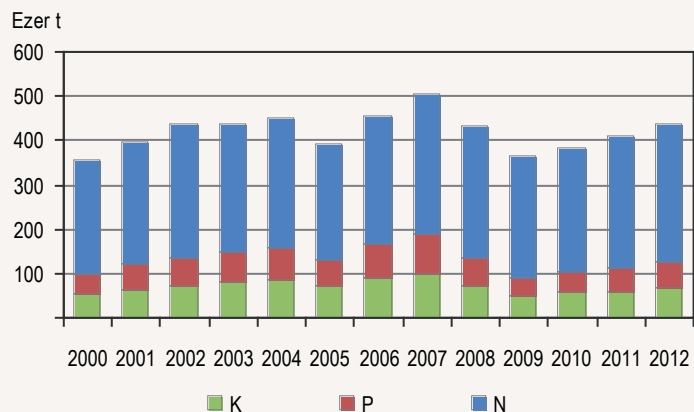
Hazánkban a KSH évente gyűjt adatokat a gazdasági szervezetek és egyéni gazdaságok mezőgazdasági input felhasználásáról, mely adatok 2011-től kezdődően nem naptári évre, hanem gazdálkodási évre (szeptember 1.–augusztus 31.) vonatkoznak. Gazdasági szervezetek esetében teljes körű, míg egyéni gazdaságok körében mintavétellel történik az adatgyűjtés. Műtrágya- és növényvédőszer-értékesítési adatokat az Agrárgazdasági Kutató Intézet gyűjt évente, ennek során az értékesítést végző szervezetek a mezőgazdasági termelők részére értékesített mennyiséget jelentik teljeskörűen. Jelen kiadvány az elmúlt években történt változásokat és a 2012-es évben jelentett regionális adatokat mutatja be a két adatforrás alapján.

Műtrágyázás

Az Agrárgazdasági Kutató Intézet adatai alapján a 2005-ös visszaeséstől eltekintve az értékesített hatóanyagok mennyisége 2000-től folyamatosan növekedett Magyarországon, majd a válság hatására 2007–2009 között 28%-kal esett vissza (1. ábra). A gazdálkodók 2007 után elsősorban a foszfor és kálium hatóanyag kijuttatását csökkentették, ezek mennyisége 2007–2009 között a felére csökkent. A 2010-es évtől kezdve az értékesített műtrágyahatóanyag-mennyiség ismét emelkedett. 2012-ben az értékesített hatóanyagok 71%-a nitrogén, 14%-a foszfor és 15% kálium volt.

Műtrágya-értékesítés hatóanyagoként (ezer tonna)

1. ábra

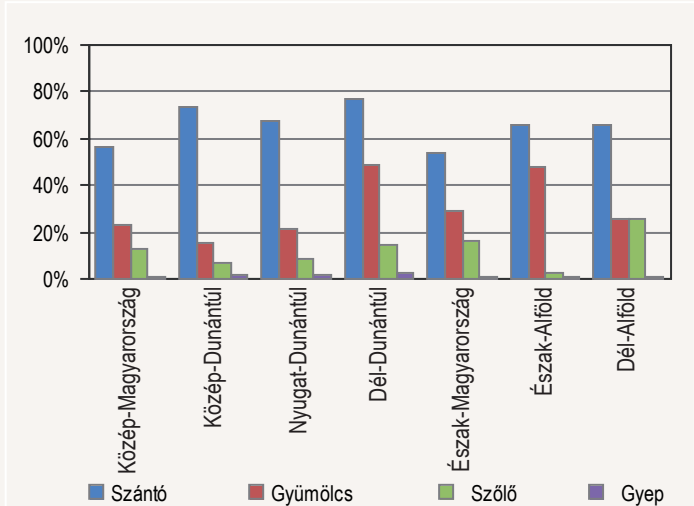

Forrás: Agrárgazdasági Kutató Intézet.

A műtrágyázott szántóterület aránya a legmagasabb 2012-ben a dunántúli régiókban, ezen belül is Dél-Dunántúlon (77%) volt (2. ábra). A műtrágyázott gyümölcsös terület aránya szintén ebben a régióban volt a legmagasabb (49%), és közel azonos arányú volt Észak-Alföldön (48%) is. Szőlő esetében a műtrágyázott terület aránya Dél-Alföldön volt a legmagasabb (25%). Országos átlagban a szántóterület 67%-át, a gyümölcsös terület 35%-át, a szőlő terület 16%-át műtrágyázták az elmúlt évben. A gyepterületek műtrágyázása nem volt jellemző, a 2012-es gazdálkodási év során mindössze 9 ezer hektár gyepterületet műtrágyáztak, ami az összes terület körülbelül 1%-ának felelt meg.

Műtrágyázott terület aránya művelési áganként (%), 2012

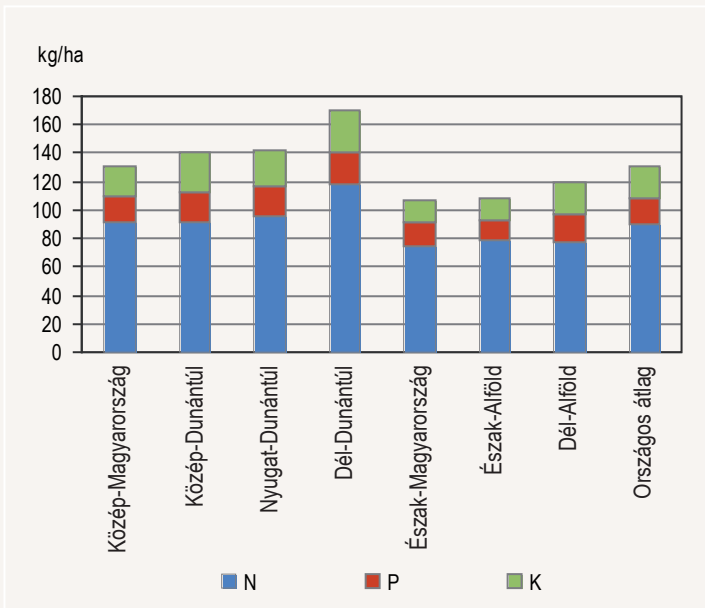
2. ábra

Országos átlagban a 2012-es gazdálkodási évben 89 kg nitrogén, 19 kg foszfor és 22 kg kálium hatóanyagot jutattak ki a műtrágyázott területekre hektáronként. Az átlagosnál több tápanyagot a dunántúli régiókban használtak fel. A legmagasabb fajlagos műtrágya felhasználás Dél-Dunántúlon történt (170 kg/ha), melyből 117 kg nitrogén, 23 kg foszfor és 30 kg kálium hatóanyag volt (3. ábra)

3. ábra

Műtrágyázott területre jutó műtrágya-felhasználás hatóanyagokként (kg/ha), 2012

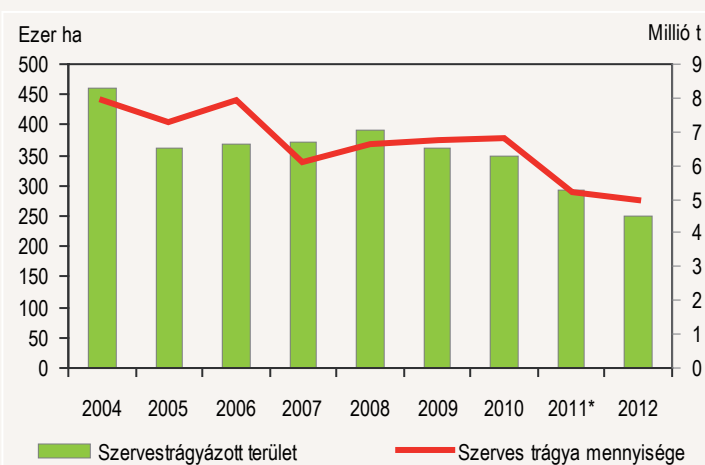

Szervestrágyázás

2004 óta hazánkban mind a szervestrágyázott terület mind a kijuttatott szerves trágya mennyisége nagymértékben csökkent (4. ábra). Ez összefüggésben van az állatállomány 2000-es években tapasztalható folyamatos csökkenésével. 2012-ben a mezőgazdasági termelés során felhasznált szerves trágya mennyisége 4,96 millió tonna volt, amit 249 ezer hektár mezőgazdasági területre jutattak ki. 2004 óta a szervestrágyázott terület 46%-kal, míg a kijuttatott szerves trágya mennyisége 37%-kal csökkent.

4. ábra

Szervestrágyázott terület (ezer hektár) és szerves trágya mennyisége (millió tonna), 2012

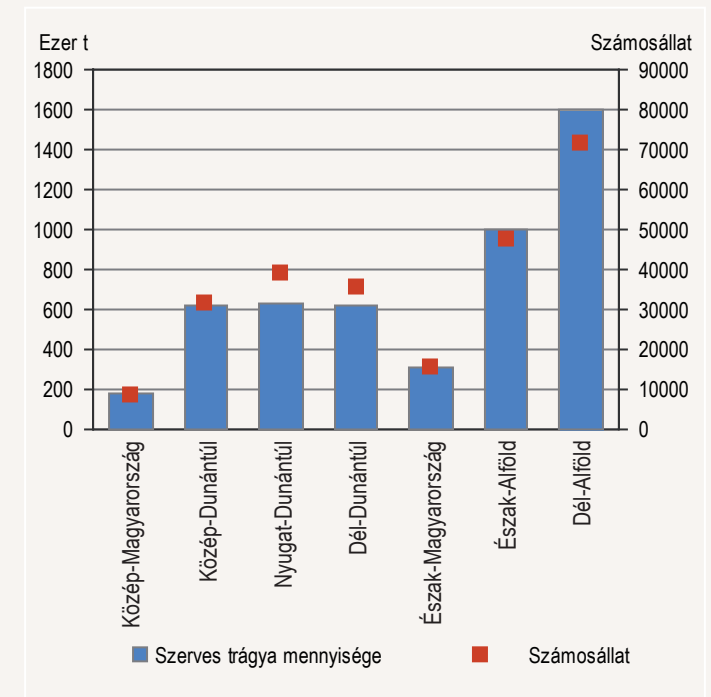

*2011-től az adatok gazdálkodási évre és nem naptári évre vonatkoznak.

A szerves trágya felhasználás régiós szinten is összefügg az állatállomány nagyságával. A legnagyobb mennyiséget 2012-ben a legmagasabb számosságú állatállománnyal rendelkező régiókban, Dél- és Észak-Alföldön használták fel (5. ábra). A művelési ágak közül a szőlőterületeken történt a legnagyobb fajlagos szerves trágya felhasználás (22 t/ha). Szántóra 20, gyümölcsösre 10, gyepterületekre 8 tonna átlagosan az egy hektár szervestrágyázott területre kijuttatott mennyiség.

5. ábra

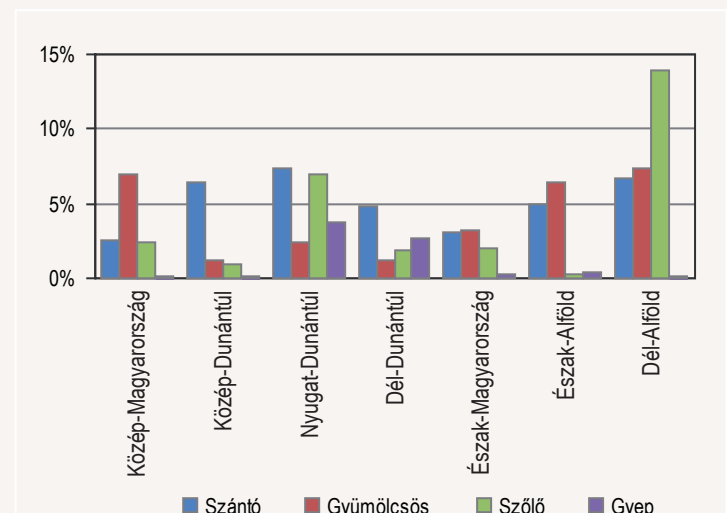
Szerves trágya mennyisége (ezer tonna) és számosság, 2012

A szántóterület 7%-át szervestrágyázták a Dél-Alföldön és Nyugat-Dunántúlon, míg a gyümölcsös területeknek szintén a 7%-át szervestrágyázták Közép-Magyarországon és Dél-Alföldön. A szőlőterületekre legnagyobb arányban (14%) a Dél-Alföldön juttattak ki szerves trágyát. Gyepterületek esetében Nyugat-, és Dél-Dunántúlon történt nagyobb arányú szervestrágyázás (4% és 3%) (6. ábra).

6. ábra

Szervestrágyázott terület aránya művelési áganként (%), 2012

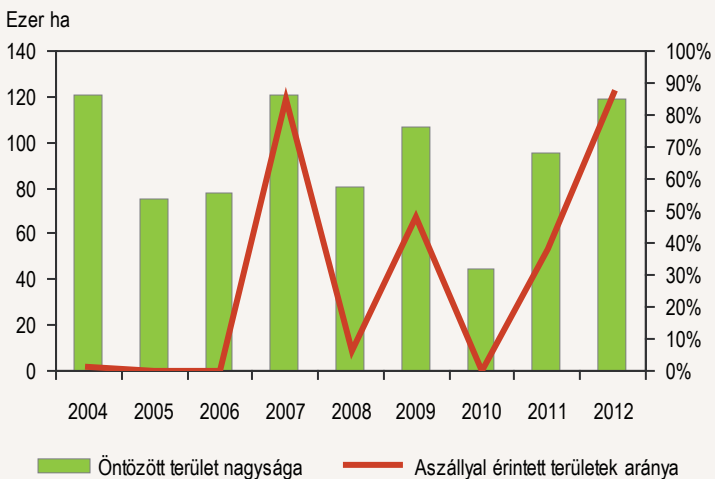

Öntözés

Az öntözött területek nagysága szorosan összefügg az időjárással, Magyarországon aszályos években több mint 100 ezer hektáron öntöznek (7. ábra). 2012-ben 119 195 hektárnyi területet öntöztek, ami az összes öntözhető terület 69%-nak felelt meg. Az összes kiöntözött vízmennyiség 160 millió m³ volt, ami hektáronként 1344 m³ öntözött területre kijuttatott vizet jelent.

7. ábra

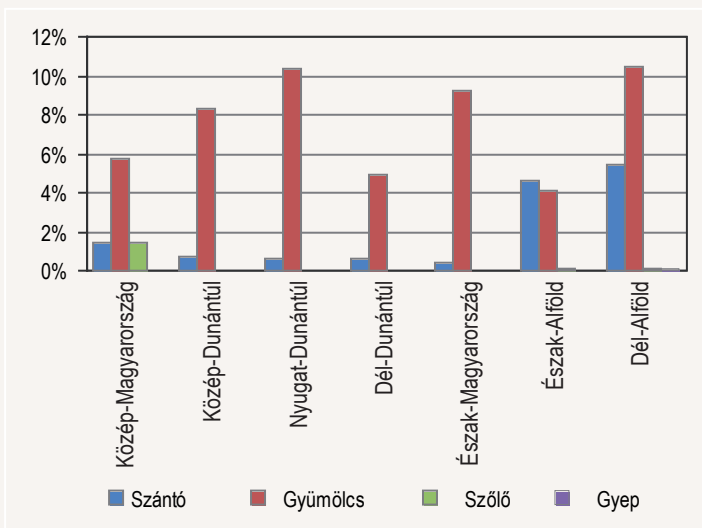
Öntözött terület (ezer hektár) és aszályal érintett területek aránya (%)

Minden régióban a gyümölcsös területeket öntözték legnagyobb arányban (8. ábra). Dél-Alföldön és Nyugat-Dunántúlon volt legnagyobb arányú az öntözött gyümölcsös területek nagysága (10,5 és 10,4%). A szántóterületeket legnagyobb arányban Dél-Alföldön öntözték (5,4%). Országos átlagban az öntözött szántó területekre 1362 m³ vizet juttattak ki hektáronként, míg a szőlőterületekre 1089, gyümölcsösökre 1039, gyepterületekre pedig 392 m³-t.

8. ábra

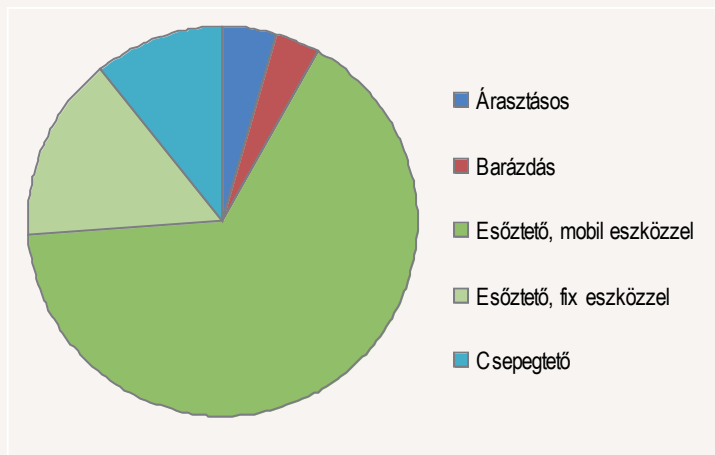
Öntözött terület aránya művelési áganként (%), 2012

2012-ben 95 ezer hektáron elsősorban felszíni, míg 24 ezer hektáron felszín alatti vízkészletet használtak fel az öntözés során. Az öntözés leggyakrabban esőztető (mobil vagy fix) eszközzel történt, 97 ezer hektáron ez volt a legfontosabb öntözési mód az elmúlt év során (9. ábra).

9. ábra

Öntözött terület megoszlása öntözés típusa szerint (ezer hektár), 2012

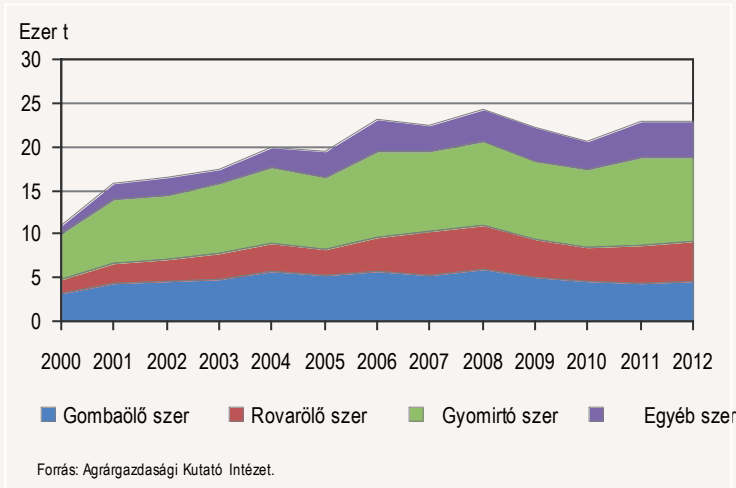

Növényvédelem

Az Agrárgazdasági Kutató Intézet adatai alapján a 2008-as csúcsot követően a növényvédőszer-értékesítés 2008–2010 között 15%-kal csökkent, majd az azt követő két évben ismét nőtt (10. ábra). 2012-ben az értékesített növényvédő szerek mennyisége 22 994 tonna volt, amelynek legnagyobb részét (42%-át) a gyomirtó szerek tették ki.

10. ábra

Értékesített növényvédő szer mennyisége (ezer tonna)

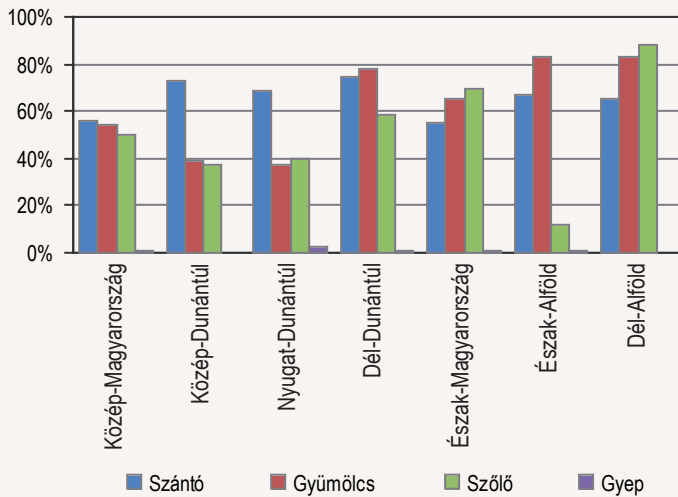
Forrás: Agrárgazdasági Kutató Intézet.

A szántóterület legnagyobb arányú növényvédelme (az összes terület 74%-a) Dél-Dunántúlon volt 2012-ben (11. ábra). Az alföldi régiókban a gyümölcsösök döntő része (83%) kapott valamilyen növényvédő szert.

kezelést. A szőlőterület 88%-át kezelték valamilyen szercsoportba tartozó növényvédő szerrel a Dél-Alföldön. A gyepterületek növényvédelme hazánkban elhanyagolható, az összes gyepterület mindössze 1%-ra juttatták a gazdálkodók 2012-ben növényvédő szert.

11. ábra

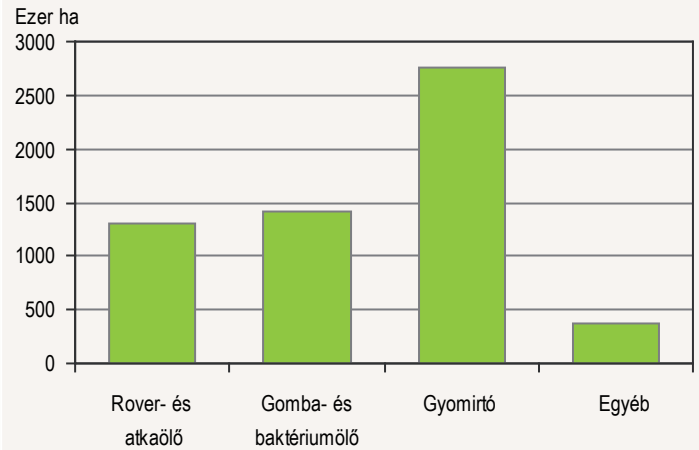
Növényvédő szerrel kezelt terület aránya művelési áganként (%), 2012

A növényvédő szer felhasználási adatok alapján a 2012-es gazdálkodási évben a területek legnagyobb hányadát gyomirtó szerrel kezelték (12. ábra). A legalább egyszer növényvédő szerrel kezelt mezőgazdasági terület nagysága közel 3 millió hektár volt.

12. ábra

Növényvédő szerrel kezelt terület nagysága (hektár) szer típusonként, 2012

További információk, adatok (linkek):

[Stadat 6.4.1.2. Szerves- és műtrágyázás, öntözés \(2004–\)](#)

[Stadat 5.6.2. Aszályal érintett területek \(1985–\)](#)

[Stadat 6.4.1.1. Földterület művelési ágak szerint, május 31. \(2000–\)](#)

[Tájékoztató adatbázis/Mezőgazdaság/Növénytermesztés](#)

Elérhetőségek:

Agnes.Patay@ksh.hu Telefon: (+36-1) 345-6915

[Információs szolgálat](#): Telefon: (+36-1) 345-6789

www.ksh.hu